

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Ing. B. P.**,
bytem K. 733/11, B.
zastoupen advokátkou Mgr. Julií Chocholovou
sídlem Královopolská 84, 616 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2017, č. j. 510 604 414/315-MSI,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

1. Žalobce brojil svou žalobou proti shora specifikovanému rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty jeho námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2013, č. j. 510 604 414 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod, protože nesplnil podmínky uvedené v § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“), konkrétně nezískal potřebnou dobu pojištění podle § 29 odst. 1 zdp. Napadeným rozhodnutím byl realizován rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 3. 2015, č. j. 34 Ad 9/2014-45, jímž bylo vyhověno tehdejší správní žalobě žalobce a vzhledem k aplikovatelnosti Smluv mezi ČR a Srbskem byla žalovaná zavázána zkoumáním rozsahu doby pojištění žalobce v Srbsku na tehdejším území Kosovo za dobu práce na tomto území. Krajský soud citovaným rozsudkem zrušil předchozí rozhodnutí žalované a věc jí vrátil ze shora uvedených důvodů k dalšímu řízení. Kasační stížnost žalované proti rozsudku krajského soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 30. 10. 2015, č. j. 5 Ads 118/2015-31.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že podal dne 4. 11. 2013 žádost o starobní důchod s datem přiznání ke dni 4. 2. 2014. Žádost byla žalovanou zamítnuta dne 10. 12. 2013 a námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaná zamítla dne 11. 2. 2014. Důvodem zamítnutí žádosti bylo nezískání potřebné doby pojištění. Následně podané správní žalobě vyhověl Krajský soud v Brně rozhodnutím ze dne 17. 3. 2015, kterým rozhodnutí žalované ze dne 11. 2. 2014 zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Soud uvedl, že na daný případ lze aplikovat Smlouvu mezi Českou republikou a Svazovou republikou Jugoslávie o sociálním zabezpečení č. 130/2002 Sb.m.s. a žalované jednak uložil, aby zkoumala rozsah doby pojištění žalobce v Srbsku na tehdejším území Kosova za dobu práce na tomto území a jednak aby aplikovala čl. 16 Smlouvy, tj. princip sčítání dob pojištění. Proti rozhodnutí krajského soudu podala žalovaná kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 30. 10. 2015, č. j. 5 Ads 118/2015-31. V rozsudku potvrdil, že žalobce nebyl nikdy účasten pojištění v systému sociálního zabezpečení samostatné Republiky Kosovo, a dále i to, že žalovaná je povinna ověřit žalobcem tvrzené doby pojištění získané na území bývalé Socialistické federativní republiky Jugoslávie (dále jako „SFRJ“) a později Svazové republiky Jugoslávie (dále jako „SRJ“) v letech 1968 až 1992, když za tímto účelem je žalovaná povinna se obrátit na srbského nositele pojištění. V návaznosti na soudní rozhodnutí pokračovala žalovaná ve správním řízení a obrátila se na srbského nositele pojištění za účelem potvrzení dob pojištění žalobce v letech 1968 až 1992. Srbský nositel pojištění však žádné doby pojištění žalobce nepotvrdil. Uvedené vedlo k opětovnému zamítnutí námitek žalobce a potvrzení prvostupňového rozhodnutí žalované ze dne 10. 12. 2013. Proto žalobce podal opětovně správní žalobu.
3. Žalobce dosáhl ke dni 4. 2. 2014 důchodového věku a k tomu získal rovněž potřebnou dobu pojištění. V ČR získal dobu pojištění v rozsahu 20 let a 67 dnů a na území bývalé Jugoslávie v rozsahu 18 let, 9 měsíců a 6 dnů, přitom potřebná doba pojištění dle § 29 odst.

1 písm. f) zdp činí 30 let. Dobu pojištění žalobce doložil originálem potvrzení od společnosti H. C. EMIN DURAKU (zaměstnavatel) ze dne 11. 1. 2008, z něhož podle žalobce plyne, že byl účasten důchodového pojištění po dobu 18 let, 9 měsíců a 7 dnů. O tomto zaměstnání na území bývalé SFRJ a SRJ vypovídá i originál pracovní knížky žalobce. Dosažení doby pojištění v zahraničí rovněž vyplývá z originálu potvrzení Ministerstva práce a sociálních věcí, Důchodové správy Kosova ze dne 21. 4. 2004, v němž je uvedena odpracovaná doba a získané příjmy žalobce za období let 1973-1987 (opisy těchto originálů jsou součástí správního spisu).

4. Výše uvedené listiny byly zaslány srbskému nositeli pojištění nejen prostřednictvím žalované, ale rovněž žalobcem v jeho soukromé žádosti ze dne 18. 3. 2016. Na tuto žádost však srbský nositel pojištění nereagoval.
5. Z výše uvedených dokladů je zřejmé, že po sečtení dob pojištění získaných v ČR a v SFRJ a SRJ žalobce dosáhl potřebné doby pojištění. V této souvislosti žalobce připomněl, že v souladu s rozhodnutími správních soudů má být ve věci aplikován princip sčítání dob pojištění ve smyslu čl. 16 Smlouvy, protože se přihlíží k době pojištění získané v druhém smluvním státě tak, jako by doba byla získána na území prvního státu.
6. Srbský nositel pojištění však nepotvrdil doby pojištění získané na území SFRJ a SRJ. Žalovaná bez dalšího vycházela při svém rozhodování z negativního vyjádření srbského nositele pojištění, aniž by jeho závěr konfrontovala s listinnými důkazy, které žalobce ve správním řízení předložil a jsou součástí dávkového spisu. Žalobci následně nebyl přiznán starobní důchod právě proto, že srbský nositel pojištění nepotvrdil potřebné doby pojištění, ačkoliv žalobce byl účasten systému důchodového pojištění. Jen z důvodu chybného sdělení ze strany srbského nositele pojištění pak nebyl žalobci přiznán starobní důchod. Důvodem nesdělení správných údajů může být válečný konflikt, neboť mohlo dojít k poškození databází a dokumentů. Srbský nositel pojištění nemusí mít úplnou dokumentaci k dispozici také z toho důvodu, že Srbská republika je právním nástupcem SFRJ a SRJ. Rovněž je všeobecně známo, že Srbská republika neuznává Kosovo jako samostatný stát, a že vztahy mezi národnostními skupinami a státy „bývalé Jugoslávie“ jsou velmi problematické a vyhrocené (žalobce je Kosovským Albáncem).
7. Žalobci bylo z důvodu shora uvedeného pochybení odňato právo na hmotné zabezpečení ve stáří. Srbský nositel pojištění v rozporu se skutečností nepotvrdil získané doby pojištění a dále pochybila i žalovaná, když vynaložila pouze minimální úsilí ve věci ověření dob pojištění žalobce a bez dalšího vycházela pouze z negativního stanoviska srbského nositele pojištění, aniž by tento závěr konfrontovala s listinnými důkazy prokazujícími opak. Žalovaná tedy nedostatečně zjistila skutkový stav věci, když vycházela pouze z doby pojištění žalobce získané na území ČR, aniž by přičetla dobu pojištění získanou na území bývalé SFRJ a SRJ. Srbský nositel pojištění žalobci nepotvrdil potřebné doby pojištění, ačkoliv žalobce prokazatelně byl účasten systému důchodového pojištění a potřebné roky v SFRJ a SRJ odpracoval.
8. Žalobce poskytl maximální součinnost při doložení dob pojištění v zahraničí. Za účelem urychlení věci současně zaslal srbskému nositeli pojištění dne 18. 3. 2016 soukromou

žádost o potvrzení dob pojištění. Ačkoliv žalovaná zaslala první žádost o potvrzení doby pojištění srbskému nositeli pojištění již v březnu 2016, po opakovaných urgencích poskytl srbský nositel pojištění součinnost až v červnu 2017 s tím, že sdělil údaj „bez záznamu“. Žalobce se tak ocitl v bezvýchodné situaci, kdy navzdory faktickému splnění podmínek pro přiznání starobního důchodu nemůže z objektivních příčin získat starobní důchod. Je mu 67 let a navzdory aktuálnímu špatnému zdravotnímu stavu je stále nucen pracovat, aby získal prostředky na obživu. Z lékařských zpráv vyplývá, že žalobce trpí bolestivými zdravotními problémy v oblasti zad a levého ramene, a také silně nedoslýchá. Přitom pracuje manuálně jako kuchař, což je v jeho věku velmi zatěžující. Komunikace na pracovišti je obtížná i z toho důvodu, že čeština není rodným jazykem žalobce.

9. Žalobce utekl coby Kosovský Albánec před válečným konfliktem do ČR, kde odpracoval přes 20 let. Celou dobu řádně platil daně a pojištění. Získal občanství ČR. V ČR bydlí a má zde rodinu a přátele, nikdy nebyl trestaný. ČR je vděčný za to, že ho jako válečného uprchlíka přijala. Fyzicky však není žalobce schopen odpracovat celých 30 let ještě v ČR. Bude-li žalobce propuštěn ze současného zaměstnání, nové již s ohledem na věk a zdravotní stav nenajde. Za normálního stavu by již měl nárok na starobní důchod.
10. Žalobce doplácí na to, že úřady v Srbsku mají v dokumentaci nepořádek, popř. úmyslně nechtějí poskytnout informace. Kvůli kosovskému původu byl žalobce diskriminován již na území Srbska a nyní je v tom pokračováno. Srbsko nechce potvrdit zjevně pravdivou skutečnost. Pro žalobce to znamená, že na stáří zůstane bez prostředků.
11. Žalobce dále poukázal na průtahy i v postupu žalované. Žádost o přiznání starobního důchodu byla podána již dne 4. 11. 2013. Nemalou měrou byla délka řízení zapříčiněna i prodlevami ze strany srbského nositele pojištění. Nelze vyloučit, že potřebné dokumenty žalovaná nikdy nezíská.
12. S ohledem na výše uvedené žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí žalované zrušil.

III. Vyjádření žalované k žalobě

13. V písemném vyjádření žalovaná především uvedla, že není pravdou, že by ČSSZ nedostatečně zjistila skutkový stav věci. Předchozími rozhodnutími správních soudů v této věci bylo žalované uloženo, aby se obrátila na srbského nositele pojištění a ověřila doby pojištění získané žalobcem na území bývalé SFRJ a SRJ v letech 1968 – 1992. Současně měl být uplatněn princip sčítání dob pojištění. Proto žalovaná požádala srbského nositele pojištění o sdělení dob pojištění žalobce v rozhodném období v Republice Srbsko. Ten však žalobci žádnou dobu pojištění na území Srbska nepotvrdil. Sdělení tohoto úřadu ze dne 22. 2. 2017 (doručeno žalované dne 13. 3. 2017), jakož i urgence žalované, jsou založeny ve správním spise.

14. S ohledem na výše uvedené mohou být posouzeny pro nárok na důchod pouze české doby pojištění v rozsahu 20 let a 67 dnů pojištění. Žalovaná tak nemohla námitkám žalobce opět vyhovět a musela potvrdit prvostupňové rozhodnutí ze dne 10. 12. 2013. Řídila se přitom rozsudky správních soudů, podle nichž je jediné srbský nositel pojištění příslušný k potvrzení dob pojištění podle právních předpisů. Podle srbského nositele pojištění však žalobce ke dni 4. 2. 2014 nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na starobní důchod. V nesplnění zákonných podmínek nelze spatřovat diskriminaci.
15. S ohledem na výše uvedené žalovaná soudu navrhla, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.
16. V podání ze dne 12. 2. 2018 žalovaná soud informovala, že dne 30. 1. 2018 obdržela od srbského nositele důchodového pojištění sdělení, že pro pojištění žalobce nejsou registrována žádná data o době pojištění. Vzhledem k problémům s kosovskou stranou, nelze zatím poskytnout potvrzení doby pojištění. Pokud nositel důchodového pojištění získá mikrofilmy s registrovanými údaji, poskytne potvrzení o době pojištění.

IV. Replika žalobce

17. Podáním ze dne 19. 2. 2018 žalobce písemně reagoval na vyjádření žalované k žalobě. V podání především označil za nesprávný postup žalované, pokud žalovaná zohlednila pouze doby pojištění uvedené na tiskopisu od srbského nositele pojištění. Podle žalobce se žalovaná zcela odmítla zabývat listinnými důkazy, které v originále do spisu založil žalobce, a které prokazují, že žalobce získal v zahraničí potřebnou dobu pojištění. Žalovaná listinné důkazy nekonfrontovala s tiskopisem, přitom se problematikou musí zabývat komplexně. Žalobce předložené důkazy nezfalšoval, naopak jsou věrohodné a ve vzájemném souladu. Ani žalovaná nevyjádřila žádné pochybnosti ohledně obsahu těchto důkazů.
18. Srbský orgán neeviduje ani jeden odpracovaný den žalobce, naproti tomu žalobce disponuje spoustou dokladů, že na území dnešního Kosova pracoval. V bývalých socialistických státech měli všichni povinnost pracovat, jinak by mohli skončit ve vězení. Není proto reálné, že žalobce v tehdejší Jugoslávii nikde po dlouhá léta nepracoval. Neuživil by ani rodinu. Jugoslávie prošla v 90. letech těžkou válkou, proto nelze spoléhat na to, že se veškeré evidence zachovaly. Na základě výše uvedených úvah žalobce proto existují oprávněné pochybnosti o správnosti potvrzení srbského nositele pojištění. Žalobce logicky musel být účasten důchodového pojištění.
19. Žalovaná se pouze formalisticky rozhodla vycházet z jediného důkazu – vyplněného tiskopisu, o jehož správnosti má žalobce důvodné pochybnosti. Žalovaná přitom nemusí vycházet z takového tiskopisu, žádný zákon jí to neukládá. Zvolila tak jednodušší přístup, aby nemusela zdůvodňovat své myšlenkové pochody. Spoléhání se na jediný tiskopis a přitom ignorování dalších důkazů není v souladu s rozhodnutími správních soudů.

Výsledkem soudního řízení by mělo být konstatování, že je ve věci nutno zohlednit veškeré listiny založené ve správním spise.

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i předcházející prvostupňové správní rozhodnutí, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), že **žaloba není důvodná.**
21. V nyní posuzované věci označil žalobce za sporný závěr žalované o tom, že nezískal potřebnou dobu pojištění, protože mu nemohl být starobní důchod přiznán. Podle žalobce rozhodla žalovaná o zamítnutí jeho žádosti na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když nesprávně vycházela pouze z doby pojištění získané na území ČR a nepřičítala k této době i dobu pojištění získanou na území bývalé SFRJ a bývalé SRJ. Srbský nositel pojištění sdělil nesprávné údaje, když nepotvrdil žalobci žádnou dobu pojištění. Žalovaná nesprávně vycházela z negativního vyjádření srbského nositele pojištění, aniž by tento závěr konfrontovala s předloženými listinnými důkazy. Žalobce totiž doložil dobu pojištění potvrzením zaměstnavatele (na dobu 18 let, 9 měsíců a 7 dnů), dále pracovní knížkou a dále potvrzením Ministerstva práce a sociálních věcí, Důchodové správy Kosova ze dne 21. 4. 2004. Žalobce tedy dosáhl ke dni 4. 2. 2014 zákonem stanoveného důchodového věku a rovněž získal potřebnou dobu pojištění (v ČR 20 let a 67 dnů; na území bývalé SFRJ a bývalé SRJ 18 let, 9 měsíců a 6 dnů), když dle § 29 odst. 1 písm. f) zdp činí potřebná doba pojištění 30 let. Po sečtení dob pojištění získaných v ČR, SFRJ a SRJ žalobce dosáhl potřebné doby pojištění.
22. Krajský soud však nemohl výše uvedené argumentaci žalobce přisvědčit. Žalovaná postupovala v uvedené věci zcela v intencích soudních rozhodnutí, a to rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 3. 2015, č. j. 34 Ad 9/2014-45, a především rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2015, č. j. 5 Ads 118/2015-31.
23. Nejvyšší správní soud v posledně citovaném rozhodnutí uvedl, že doby pojištění získané na území bývalé SFRJ a SRJ by bylo možno žalobci hodnotit jen potud, pokud by existovala platná mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu ČR, a která se použije přednostně před vnitrostátní úpravou a umožňuje hodnocení takových dob. Vztahy mezi SFRJ a bývalým Československem byly upraveny Úmluvou mezi Československou republikou a Federativní lidovou republikou Jugoslávií o sociálním zabezpečení (č. 3/1958 Sb., dále jen „Úmluva“), která je dosud platná ve vztahu k Bosně a Hercegovině. S účinností od 1. 12. 2002 byla přijata Smlouva mezi Českou republikou a Svazovou republikou Jugoslávií o sociálním zabezpečení (č. 130/2002 Sb.m.s., dále jen „Smlouva“), která je dosud v platnosti ve vztahu k Republice Srbsko a k Černé Hoře. Mezi ČR a Republikou Kosovo byla Smlouva v platnosti jen do 7. 1. 2011, v současné době platí

v oblasti sociálního zabezpečení bezesmluvní vztah. Shora citovaná Smlouva byla v ČR řádně ratifikována a vstoupila v platnost dne 1. 12. 2002 (k témuž datu pozbyla platnost výše citovaná Úmluva). Česká republika, jako samostatný nástupnický stát, po zániku ČSFR, v plném rozsahu do Úmluvy sukcedovala již v roce 1993. Obdobně SRJ po zániku SFRJ převzala všechny mezinárodněprávní závazky plynoucí z Úmluvy s teritoriálním omezením na území Černé Hory a Srbska, jehož nedílnou součástí bylo až do roku 2008 i území dnešní Republiky Kosovo. Smlouva je tak při rozhodování o přiznání starobního důchodu žadatele o dávku použitelná, pokud je pro ČR závazná a pokud stanoví něco jiného než zákon o důchodovém pojištění. Smlouva je původně bilaterální smlouvou upravující sociální zabezpečení osob migrujících mezi ČR a Republikou Srbsko a Republikou Černá Hora. I přes vyhlášení nezávislosti Republiky Černá Hora, jsou Smlouvou nadále vázány jak samostatná Republika Černá Hora, tak Republika Srbsko, která je nástupnickým státem bývalé SRJ. Jde o smlouvu založenou na principu rovného zacházení, jediného pojištění, sčítání dob pojištění a výplaty dávek do druhého smluvního státu. Účelem Smlouvy je zajistit, aby osoby, které se rozhodly pracovat ve více státech, nebyly poškozeny na svých důchodových právech. Na stejných principech koordinace vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení je vybudováno i právo EU v oblasti sociálního zabezpečení (nová nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004). Základním principem koordinačních pravidel a mezinárodní koordinace důchodového pojištění je sčítání dob pojištění pro účely vzniku nároku na dávku (tomu odpovídá čl. 16 Smlouvy).

24. Čl. 16 odst. 1 Smlouvy uvádí, že je-li vznik, zachování nebo obnovení nároku na dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu podmíněno získáním doby pojištění, přihlíží instituce tohoto smluvního státu, je-li to nezbytné, také k době pojištění získané podle právních předpisů druhého smluvního státu tak, jakoby byla získána podle jejich právních předpisů, za podmínky, že se nepřekrývají.
25. Z obecných principů platných v oblasti sociálního zabezpečení, ale také ze shora citovaného rozhodnutí NSS vyplývá, že placení pojistného představuje přímý podíl na tvorbě zdrojů sociálního zabezpečení. To znamená, že ten stát, do jehož systému sociálního zabezpečení bylo pojištěncem odváděno pojistné, je odpovědným a povinným subjektem k poskytování příslušných dávek tomuto pojištěnci v rozsahu zaplaceného pojistného. Podmínky pro poskytování dávek smluvní státy zásadně nevážou ke státní příslušnosti pojištěnce a ani k místu jeho bydliště či trvalého pobytu, nýbrž toliko k samotnému účastenství (placení pojistného) na systému sociálního zabezpečení daného smluvního státu.
26. Na shora vyložených zásadách je založena i výše citovaná Smlouva. Z čl. 2 Smlouvy vyplývá, že se Smlouva aplikuje i na vzájemné vztahy důchodového pojištění, a tedy i na zákon o důchodovém pojištění. Dle čl. 3 Smlouvy je rozhodným kritériem aplikovatelnosti Smlouvy příslušnost k právním předpisům sociálního zabezpečení smluvních stran, tedy účastenství na systému důchodového pojištění smluvních stran (ČR a Republiky Srbsko, případně jejich právních předchůdců). Na případ žalobce tak byla aplikovatelná Smlouva

za předpokladu, že v době podání žádosti o starobní důchod byla závazná ve vztahu k existujícím smluvním státům ČR a Republiky Srbsko, podle jejichž právních řádů žalobce získal v minulosti započitatelné doby pojištění a z nichž zaplatil adekvátní pojistné do systémů sociálního zabezpečení.

27. Podstatné ve věci tedy bylo především to, zda doby pojištění získané na území bývalé SFRJ a SRJ žalobce prokazatelně nabyly, zda v době výkonu zaměstnání žalobce podléhal právním předpisům jugoslávským, resp. právním předpisům SFRJ a SRJ, a zda odvedl za tyto doby zaměstnání odpovídající pojistné do systému sociálního zabezpečení SFRJ a SRJ. Právním nástupcem SFRJ pro dotčené území oblasti Kosovo se stala SRJ a následně od roku 2006 Republika Srbsko. Současně je třeba uvést ve shodě s předchozími soudními rozhodnutími, že žalobce nikdy nepodléhal právním předpisům Republiky Kosovo a nikdy nebyl účasten pojištění v systému sociálního zabezpečení samostatné Republiky Kosovo. Kosovský nositel pojištění tak nemůže být příslušný k hodnocení dob pojištění žalobce. V této souvislosti žalobce zcela správně a konzistentně tvrdil, že doby pojištění získal v bývalé SFRJ a SRJ, podléhal právním předpisům jugoslávským a platil pojistné do systému sociálního zabezpečení SFRJ a SRJ, protože je k věci a potvrzení dob pojištění příslušný jejich nástupce, tj. srbský nositel pojištění.
28. V této souvislosti Nejvyšší správní soud uložil výše citovaným rozsudkem žalované, aby ověřila žalobcem tvrzené doby pojištění získané na území bývalé SFRJ a SRJ v letech 1968 až 1992. Za tímto účelem se měla obrátit na srbského nositele pojištění, neboť ten jediný je příslušný k jednoznačnému potvrzení dob pojištění získaných podle právních předpisů Republiky Srbsko a jejích právních předchůdců. Český nositel pojištění se musí obrátit na srbského nositele pojištění právě proto, že žalobce, coby žadatel o důchodovou dávku uvedl, že potřebné doby pojištění získal na území Kosova ještě do roku 2008, kdy Republika Kosovo vyhlásila svoji nezávislost. Pokud by srbský nositel pojištění potvrdil získání doby tohoto pojištění, pak jde o období důchodového pojištění získané podle právních předpisů Republiky Srbsko a je třeba na tyto pojistné případy aplikovat Smlouvu (včetně principu sčítání dob).
29. V této souvislosti krajský soud poukazuje na čl. 12 odst. 2 Správního ujednání k provádění Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Svazovou republikou Jugoslávií (dále jen „Správní ujednání“), podle něhož instituce druhého smluvního státu (srbský nositel pojištění) vyplní tiskopis o době pojištění, která se zohledňuje podle jeho právních předpisů, a doručí jej instituci, které byla žádost o dávky podána.
30. Krajský soud ze správního spisu zjistil, že žalovaná postupovala po zrušení soudem a vrácení věci plně v souladu se shora provedeným výkladem právních předpisů a rovněž závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 30. 10. 2015, č. j. 5 Ads 118/2015-31).
31. Žalovaná se tedy v dalším řízení obrátila na srbského nositele pojištění a požádala jej o sdělení dob pojištění žalobce v období let 1968 až 1992 v Republice Srbsko, resp. jejich předchůdců SFRJ a SRJ. Jak vyplývá ze správního spisu, srbský nositel pojištění žalobci

žádnou dobu pojištění na území Srbska a bývalých SFRJ a SRJ nepotvrdil. Sdělení srbského úřadu ze dne 22. 2. 2017 bylo doručeno žalované dne 13. 3. 2017. Vzhledem k této skutečnosti mohly být posouzeny pro nárok na důchod pouze české doby pojištění žalobce, a to v rozsahu 20 let a 67 dnů pojištění. Tento rozsah pojištění, získaný na území ČR, žalobce nijak nerozporoval.

32. Podle čl. 16 Smlouvy platí, že je-li vznik a zachování nároku na dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu podmíněno získáním doby pojištění, přihlíží instituce tohoto smluvního státu, je-li to nezbytné, také k době pojištění získané podle právních předpisů druhého smluvního státu tak, jako by byla získána podle jejích právních předpisů, za podmínky, že se nepřekrývají.
33. Podle čl. 12 odst. 2 ve spojení s čl. 2 Správního ujednání, vydává tiskopis s údaji o době pojištění na území Republiky Srbsko Republikový fond důchodového a invalidního pojištění zaměstnanců Srbska.
34. Dle čl. 12 odst. 2 instituce druhého smluvního státu vyplní tiskopis o době pojištění, která se zohledňuje podle jeho právních předpisů a doručí jej instituci, které byla žádost o dávky podána.
35. Z výše uvedených ustanovení vyplývá, že žalovaná mohla k dobám důchodového pojištění na území bývalé Jugoslávie přihlídnout pouze na základě potvrzení od Republikového fondu důchodového a invalidního pojištění zaměstnanců Srbska. Ten však žalobci žádnou dobu pojištění na území bývalé Jugoslávie nepotvrdil. Proto mohly být ve věci posouzeny pouze české doby pojištění, a to v rozsahu 20 let a 67 dnů pojištění.
36. Podmínky nároku na starobní důchod jsou v českém právním řádu upraveny v § 28 zdp, podle něhož má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popř. splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.
37. Dle § 29 odst. 1 zdp je doba pojištění potřebná pro nárok na starobní důchod stanovena tak, že pojištěnec má nárok na starobní důchod, pokud získal potřebnou dobu pojištění nejméně 30 let a dosáhl důchodového věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod v roce 2014 [§ 29 odst. 1 písm. f) zdp].
38. Ve smyslu § 32 odst. 2 zdp se důchodový věk u pojištěnců narozených v období let 1936 – 1977 stanoví podle přílohy k zdp. Důchodový věk žalobce, narozeného dne 4. 6. 1951, činí 62 roků a 8 měsíců. Žalobce dosáhl důchodového věku dne 4. 2. 2014. Potřebná doba pojištění pro nárok na starobní důchod proto činila 30 let. Ke dni 4. 2. 2014, od kterého žalobce žádal přiznání starobního důchodu, však získal pouze 20 roků a 67 dnů pojištění, pročez podmínku získání potřebné doby pojištění podle § 29 odst. 1 zdp nesplnil.
39. Ve smyslu § 29 odst. 2 písm. f) zdp má pojištěnec nárok na starobní důchod též, jestliže nesplnil podmínky podle odst. 1 a získal dobu pojištění nejméně 20 let a dosáhl po roce

2013 věku aspoň o 5 let vyššího než je důchodový věk stanovený podle § 32 cit. zák. pro muže stejného data narození.

40. Jelikož důchodový věk žalobce je 62 roků a 8 měsíců, byl by jeho věk potřebný pro nárok na starobní důchod ve smyslu poslední cit. ust. 67 let a 8 měsíců. Z uvedeného je zřejmé, že žalobce ani tohoto věku nedosáhl.
41. Z výše uvedeného je zřejmé, že podle české právní úpravy žalobce k požadovanému datu přiznání starobního důchodu, tedy k 4. 2. 2014 nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na starobní důchod ve smyslu § 29 odst. 1 zdp a zároveň nedosáhl ani věku potřebného pro splnění podmínek uvedených v § 29 odst. 2 zdp pro nárok na starobní důchod.
42. Krajský soud má za to, že žalovaná zjistila dostatečně skutkový stav věci. V souladu se závazným právním názorem, vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu, se obrátila na srbského nositele pojištění za účelem ověření žalobcem tvrzené doby pojištění získané na území bývalé SFRJ a SRJ v letech 1968 až 1992. Srbský nositel pojištění je jediným příslušným orgánem k jednoznačnému potvrzení dob pojištění získaných podle právních předpisů Republiky Srbsko a jejích právních předchůdců. Srbský nositel pojištění však v posuzované věci nepotvrdil žalobci žádné období důchodového pojištění, které by získal podle právních předpisů Republiky Srbsko a jejích právních předchůdců. Za této situace nebylo možné aplikovat princip sčítání dob ve smyslu čl. 16 odst. 1 Smlouvy. Jelikož srbský nositel pojištění žalobci žádné doby pojištění nepotvrdil, bylo možné přihlídnout jen k českým dobám pojištění (v rozsahu 20 let a 67 dnů), které však k nároku na starobní důchod k požadovanému datu přiznání 4. 2. 2014 nepostačovaly. Proto žalovaná zcela po právu rozhodla o zamítnutí žádosti žalobce o přiznání starobního důchodu.
43. V této souvislosti je třeba poukázat také na to, že v případě změny podmínek a následného potvrzení doby pojištění srbským nositelem pojištění je možné podat novou žádost o přiznání starobního důchodu. Žalobce také mj. může u žalované uplatnit žádost o odstranění tvrdosti zákona, na vyhovění žádosti však žalobci nevzniká právní nárok. Ve smyslu § 29 odst. 2 písm. f) zdp by pak žalobce mohl získat nárok na starobní důchod při dosažení věku 67 let a 8 měsíců (4. 2. 2019).
44. Ke zbývajícím námitkám žalobce krajský soud uvádí, že je k posouzení doby pojištění zcela irelevantní, z jakého důvodu mu srbský nositel pojištění nepotvrdil rozhodnou dobu pojištění. Soud chápe životní těžkosti žalobce (válečný konflikt, útěk před ním do cizí země, neznámé prostředí a jazyk v ČR, zdravotní potíže aj.), avšak jedině srbský nositel pojištění je příslušný k potvrzení doby pojištění získané na území bývalé SFRJ a SRJ v rozhodném období podle právních předpisů Republiky Srbsko a jejích právních předchůdců. Podle Správního ujednání k provádění Smlouvy vydává formulář s údaji o rozhodné době pojištění na území Republiky Srbsko Republikový fond důchodového a invalidního pojištění. Pouze doby pojištění vyplněné na tomto tiskopisu mohou být zohledněny podle českých právních předpisů. Žalobcem předkládané listinné důkazy

nebyly v žádném případě označeny za falešné a mohly i kopírovat skutečnou pracovní činnost žalobce v zemi původu. Nešlo však o zákonem požadovaného srbského nositele pojištění, který jediný je příslušný k jednoznačnému potvrzení dob pojištění získaných podle právních předpisů Republiky Srbsko a jejích právních předchůdců. Ostatně žalovaná byla i Nejvyšším správním soudem (rozsudkem) zavázána ověřit žalobcem tvrzené doby pojištění získané na území bývalé SFRJ a SRJ v letech 1968 až 1992, a to u srbského nositele pojištění. To také žalovaná při svém postupu ve správním řízení splnila.

45. Jelikož žalobcem tvrzené doby pojištění (18 let, 9 měsíců a 7 dnů) získané na území bývalé SFRJ a SRJ v letech 1968 až 1992 nebyly potvrzeny srbským nositelem pojištění (i přes žalobcem předložené potvrzení zaměstnavatele ze dne 11. 1. 2008, pracovní knížku a potvrzení Ministerstva práce a sociálních věcí, Důchodové správy Kosova ze dne 21. 4. 2004), nebylo možné připočítat dobu pojištění dle čl. 16 Smlouvy získanou na území bývalé SFRJ a SRJ, přičemž bylo třeba vycházet pouze z doby pojištění žalobce získané na území ČR. V této souvislosti lze poukázat ještě na to, že žalobcem předkládané listinné důkazy sice mohou osvědčit pracovní činnost žalobce, avšak nemohou prokázat, že bylo žalobcem coby pojištěncem řádně odváděno pojistné do systému sociálního zabezpečení v zemi původu. Jak již bylo výše vyloženo, placení pojistného představuje přímý podíl na tvorbě zdrojů sociálního zabezpečení. Podmínky pro poskytování dávek tak smluvní státy zásadně vážou na samotné účastenství (placení pojistného) do systému sociálního zabezpečení smluvního státu. Proto doby pojištění musí potvrdit jako jediný příslušný srbský nositel pojištění.

VI. Závěr a náklady řízení

46. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
47. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný správní orgán, který by jinak jakožto úspěšný účastník řízení měl právo na náhradu nákladů řízení, nemá za žádných okolností právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho

zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. listopadu 2018

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.